

16.04.2026

Розвиток розумових здібностей у дітей середнього дошкільного віку

1. Андрющенко, Тетяна. Емоційний інтелект і здоров'я [Текст] : вправи для дітей дошкільного віку / Т. Андрющенко // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2023. - N 9. - С. 8-11.
2. Бао Шуцзюань. Методи та засоби інтелектуального розвитку дітей дошкільного віку в КНР / Бао Шуцзюань // Наукові записки кафедри педагогіки / Міністерство освіти і науки України (Київ), Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Харків). - Харків, 2023. - Вип. 53. - С. 16-23. –Режим доступу: <https://periodicals.karazin.ua/pedagogy/article/view/23577/21467>
3. Барна, Х. В. Характеристика технології складання інтелектуальних карт в освітньому просторі дошкільного навчального закладу / Х. В. Барна // Збірник наукових праць. Педагогічні науки / Міністерство освіти і науки України, Херсонський державний університет. - Херсон, 2016. - Вип. 70, Т. 1. - С. 131-134.- Режим доступу: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/3459/3058>
4. Барташнікова, Ірина Анатоліївна. Розвиток уяви та творчих здібностей у дітей 5-6 років [Текст] / І. А. Барташнікова, О. О. Барташніков. - 2-ге вид., перероб. - Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2010. - 64 с.
5. Барташнікова, Ірина Анатоліївна. Як визначити рівень розумового розвитку дитини? Діагностика готовності дітей до навчання у школі [Текст] / І. А. Барташнікова, О. О. Барташніков. - 2-ге вид., перероб. - Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2007. - 72 с.
6. Бобро, Ольга Михайлівна. Інтелектуальний розвиток дітей за методикою Марії Монтесорі / О. М. Бобро // Професійна компетентність педагога: досвід, проблеми, перспективи / Донецький обл. ін-т післядиплом. пед.освіти. - Донецьк, 2009. - С. 137-140.
7. Бондаренко, Олена. Технології розвитку інтелектуальних здібностей дітей дошкільного віку [Текст] / О. Бондаренко // Інноваційні технології в дошкільній освіті України: розвиток дитячої обдарованості та креативності : матеріали Всеукр. наук.-метод. семінару Ін-ту розвитку дитини НПУ ім. М. П. Драгоманова, 19 квітня 2012 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. акад. пед. наук України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, Нац. центр "Мала академія наук України". - Київ, 2012. - С. 50-56.
8. Борисенко, Карина. Експресивні етюди для розвитку емоційного інтелекту дітей [Текст] / К. Борисенко // Вихователь-методист дошкільного закладу : щомісячний спеціалізований журнал. - 2023. - N 12. - С. 33-37.
9. Варяниця, Л. О. Роль вихователя в розвитку емоційного інтелекту дошкільників засобами дитячої літератури / Л. О. Варяниця // Інноваційна педагогіка : науковий журнал / Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. - [Одеса] : Гельветика, 2025. - Вип. 82, Т. 2. - С. 176-182. –Режим доступу: https://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2025/82/part_2/33.pdf
10. Василенко Н.Г. Обдарованість, як складова частина формування особистості дитини / Н. Г. Василенко // Проблеми діагностики та проектування розвитку обдарованості дошкільників : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конференції з міжнар. участю. 15-16 травня 2014 р., м. Київ / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т обдарованої дитини НАПН України, Ін-т інноваційних технологій і змісту освіти, Управ. освіти Ялтинської міськ. ради. - Київ, 2014. - С. 72-75.
11. Ващенко, Алла. Розвиваємо емоційний інтелект за допомогою літературних текстів [Текст] / А. Ващенко, О. Міняйло, О. Кривенко // Вихователь-методист дошкільного закладу . - 2023. - N 8. - С. 18-21.
12. Волік, Наталія. Практичні аспекти діагностики емоційного інтелекту дітей дошкільного віку / Н. Волік // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету / Міністерство освіти і науки України, Бердянський державний педагогічний університет. - 2020. - Серія : Педагогічні науки, Вип. 2. - С. 138-148.- Режим доступу: <https://pedagogy.bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/16.pdf>
13. Гайдаржийська Л. П. Розумовий розвиток як одна з проблем підготовки дітей до школи / Л. П. Гайдаржийська // Збірник наукових праць. Педагогічні науки / Міністерство освіти і науки України, Херсонський державний університет. - Херсон : Видавництво ХДУ, 2008. - Вип. 49. - С. 57-60.- Режим доступу: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/4135/3635>

14. Гарник, І. А. До питання про розвиток розумових здібностей дошкільника [Текст] / І. А. Гарник // Наукові записки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія: Педагогічні та історичні науки : [зб. наук. статей] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. - Вип. 105. - С. 38-44.
15. Гарник, Ірина. Інтелектуальний розвиток дитини-дошкільника: міждисциплінарний підхід [Текст] / І. Гарник // Проблеми дитинства у контексті сучасної педагогіки : збірник наукових праць на пошану Василя Сухомлинського / Дрогобицький держ. пед. ун-т ім. І.Франка. - Дрогобич, 2018. - С. 91-97.
16. Давидова, Оксана. Розумні ігри для малят [Текст] / О. Давидова ; худ. У. Балан. - Київ : Мамине сонечко, 2013. - 32 с.
17. Деменко, Алла Миколаївна. Активізація розумової діяльності дітей у процесі ознайомлення з математичними уявленнями / А. М. Деменко // Професійна компетентність педагога: досвід, проблеми, перспективи / Донецький обл. ін-т післядиплом. пед. освіти. - Донецьк, 2009. - С. 59-60.
18. Доценко, С. О. Розвиток інтелектуальних здібностей дітей дошкільного віку засобами stem-освіти / С. О. Доценко. - Електронні текстові дані // Наукові записки кафедри педагогіки : журнал / Міністерство освіти і науки України (Київ), Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Харків). - Харків, 2023. - Вип. 52. - С. 43-50. –Режим доступу: <https://periodicals.karazin.ua/pedagogy/article/view/22270/20598>
19. Єрменчук А. Творення інтелекту / А. Єрменчук // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2004. - №9. - С. 20-22.
20. Зайцева Л. Образно-операційні структури в розумовому розвитку дітей дошкільного віку / Л. Зайцева // Наукові записки / Міністерство освіти і нау, молоді та спорту України, Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. - Кіровоград, 2011. - Серія : Педагогічні науки, Вип. 101. - С. 134-141 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_p_2011_101_21
21. Кириченко, Ольга. Розумова діяльність і відпочинок дошкільників / О. Кириченко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка : [збірник наукових праць] / Міністерство освіти і науки України, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. - Тернопіль, 2002. - Серія : Педагогіка, Вип. 11. - С. 159-163. – Режим доступу: http://catalog.library.tnpu.edu.ua/naukovi_zapusku/pedagogic/2002/2002-11.pdf
22. Коваленко, Наталія. Розвиваймо емоційний інтелект [Текст] / Н. Коваленко // Палітра педагога : Ефективні технології освіти дошкільнят і молодших школярів. - 2019. - № 5. - С. 3-6.
23. Колос В. А. Розумове виховання дітей у творчій грі / В. А. Колос // Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених "Родзинка - 2017" : збірник матеріалів ХІХ Всеукраїнської наукової конференції молодих учених, 27-28 квітня 2017 р., Черкаси, Україна / Міністерство освіти і науки України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, Рада молодих учених. - Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2017. - Серія : Психолого-педагогічні науки. - С. 74-76.
24. Комарова, Тетяна. Кола інтелекту й творчості: діагностуємо здібності дітей [Текст] / Т. Комарова // Вихователь-методист дошкільного закладу : Щомісячний спеціалізований журнал. - 2022. - № 7. - С. 14-17.
25. Лобода С.Ф. Розвиваємо розумові здібності та кмітливість / С.Ф. Лобода // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2005. - №10. - С. 12-13.
26. Методики визначення готовності дитини до школи [Текст] / [Голов. ред. І. Стратілат]. - Житомир : Житомироблдрукарня, 2013. - 118 с.
27. Новікова, Ольга. Дидактична гра як засіб розумового виховання дітей дошкільного віку / О. Новікова // Вісник інституту розвитку дитини (додаток) : збірник наукових праць / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. - Вип. 5 : Матеріали ІІІ

- Міжнар. студ. наук.-практ. конференції "Дитинство. Освіта. Соціум", 20 лютого 2014 р. - С. 286-288.
28. Підлипняк, І. Ю. Інтелектуальний розвиток дітей дошкільного віку в умовах сучасного закладу дошкільної освіти / І. Ю. Підлипняк, Т. М. Дука // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи : зб. наук. праць. – Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2020. – Вип. 73 (т.2) – С. 40-43. – Режим доступу: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/4440c932-f43c-4e61-8720-9af4bb743b92>
  29. Пісоцький О. П. Формування пізнавальних здібностей дітей 5–6 років у контексті розумового виховання дошкільників / О. П. Пісоцький // Наукові записки : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. - Ніжин, 2022. - Серія : Психолого-педагогічні науки, № 2. - С. 82-88. – Режим доступу: <https://lkr.ndu.edu.ua/index.php/nz/article/view/868/872>
  30. Саркісова, Ніна Карлівна. Експериментування - метод розвитку особистості дитини / Н. К. Саркісова // Професійна компетентність педагога: досвід, проблеми, перспективи / Донецький обл. ін-т післядиплом. пед.освіти. - Донецьк, 2009. - С. 227-230.
  31. Світич, Світлана. Опановуємо емоції в грі [Текст] / С. Світич // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2019. - N 3. - С. 7-9.
  32. Сіренко, А. Є. Сучасні акценти розвитку емоційного інтелекту дітей дошкільного віку [Текст] / А. Є. Сіренко // Педагогічний вісник : науково-методичний журнал. - 2022. - N 3. - С. 19-22.
  33. Сняtkова, Т. М. Монтессорі-педагогіка як сучасна педагогічна технологія навчання і розвитку дітей дошкільного віку / Т. М. Сняtkова // Перспективні питання психології та педагогіки : зб. наук. праць. За матеріалами Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Сучасна психологія і педагогіка: теорія і модерна практика освітнього процесу в епоху пандемічних викликів», 30 листопада 2021, м. Слов'янськ / ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». – Слов'янськ : Донбаський державний педагогічний університет, 2021. - С. 91-94.- Режим доступу: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/9546e2a0-9498-42ff-b208-7b5a09c999b7>
  34. Стаєнна, Олена. У пошуках скарбів: організуйте квест для дошкільників [Текст] / О. Стаєнна // Вихователь-методист дошкільного закладу : Щомісячний спеціалізований журнал. - 2020. - N 11. - С. 9-13.
  35. Тименко, Володимир Петрович. Обдарованість дошкільників за теорією Говарда Гарднера / В. П. Тименко // Освіта та розвиток обдарованої особистості. - 2014. - N 8. - С. 84-89. – Режим доступу: <http://otr.iod.gov.ua/images/pdf/2014/8/16.pdf>
  36. Шверкач, Оксана. Ігрова діяльність - прерогативний напрямок розвитку мислення дітей дошкільного віку / О. Шверкач // Вісник інституту розвитку дитини (додаток) : збірник наукових праць / [Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова]. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. - Вип. 3 : Матеріали I Міжнар. студ. наук.-практ. конференції "Дитинство. Освіта. Соціум", 23 лютого 2012 р. - С. 476-480.
  37. Шулигіна, Раїса Андріївна. Розумовий розвиток дошкільників: психолого-педагогічні детермінанти / Р. А. Шулигіна // Психологічний і педагогічний дискурс: наукові записки вчених : [збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції "Актуальні проблеми психології розвитку особистості", 14-15 травня 2020 року] / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Факультет педагогіки і психології. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. - С. 227-229. – Режим доступу: <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/99f81e0d-f82c-4c81-809c-51af7e82d5d1/content>